

Voorzitter André Dingemans overleden

Beste leden van De Vierschaer.

Normaal staat op deze plaats het voorwoord van onze voorzitter André Dingemans. Na 13 jaar deze functie bekleed te hebben is hij op woensdag 20 november toch nog onverwacht overleden. André kwam in de loop van 2011 in het bestuur als lid en op de jaarvergadering begin 2012 werd hij gekozen tot voorzitter.

Tijdens de periode dat hij voorzitter was, verkeerde de vereniging in zwaar weer, want tot 9 keer toe moesten de spullen verhuisd worden. André was de man die steeds weer een nieuwe plek wist te vinden; zijn Mercedes voor de aanhangwagen hing en riep *'vooruit met de geit'* en dan stond er weer een groep vrijwilligers gereed om te sjouwen. Vooral die 200 dozen met boeken voor de boekenmarkt deden een beroep op de ruggen van de vrijwilligers!

Hoeveel kilo er door de handen van André zijn gegaan in die periode? We zullen het nooit weten, maar als iemand iets te zwaar vond, deed hij het wel even. *'t Zal wel motte*, was één van zijn vaste uitdrukkingen.

Al die jaren dat hij voorzitter was had hij een ultieme wens: de vereniging helpen aan een onderkomen waar ze tot in lengte van dagen gebruik van konden maken. De laatste tijd waren er ontwikkelingen in het mogelijk verkrijgen van een nieuw onderdak voor de vereniging. Zo kwamen recent de Scoutinggebouwen in de Beeklaan aan de overkant van zijn woning in beeld. Helaas kon André de afloop van dat proces niet meer meemaken.

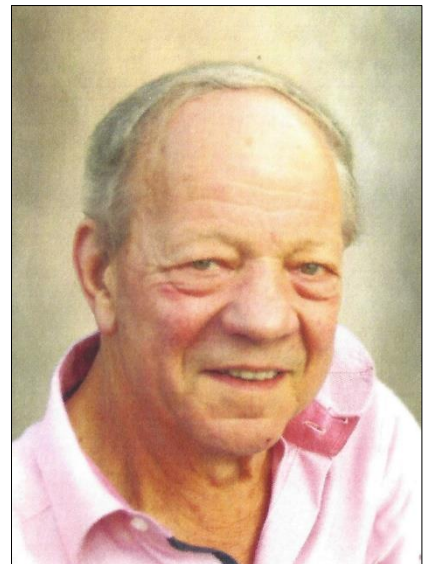
In april kreeg hij te horen dat hij ongeneeslijk ziek was, maar dat weerhield hem er niet van om met nieuwe wilskracht deel te nemen aan een mooi initiatief: het vastleggen van het dialect van de Wouwse dorpen.

Elke week kwam een groepje van zes personen bijeen in zijn woning aan de Beeklaan. Waar dan twee uur lang werd gestoeid over wat nu wel en niet tot het dialect behoorde. Hoe moest je iets schrijven en hoe werd dat *'bij oons tuis'* uitgesproken.

André had van thuis uit heel wat uitdrukkingen meegekregen. Het mooiste voorbeeld was over een persoon die je van alles wijs kon maken: *„Ge kun t'm van alles wijsmaoke. Da d'Oônze Lieve n'Eer Endrik jéét en da t'ie gienderwijd op 't eike staot te vlagge!*” Natuurlijk hebben we dat gezegde opgenomen in het boekje.

Jammer genoeg heeft André het eindproduct niet meer gezien, onze lezers krijgen het begin volgend jaar in de bus en dan kunnen ze nog even aan André denken. We zullen zonder hem verder moeten en wensen Laura (die altijd voor de koffie en thee zorgde op de dialectochtenden) en de kinderen en kleinkinderen veel sterkte bij de verwerking van het verlies.

„Nu is je stoel leeg, en je stem is stil. Wie hem heeft gekend, weet wat dat zeggen wil.”, staat op zijn gedachtenisprentje te lezen. Daar sluiten wij ons graag bij aan.

AGENDA

De agenda voor de komende maanden ziet er als volgt uit:

- December: tijdschrift 4 van 2024.
- Januari/februari: jaarvergadering i.v.m. aanvulling bestuur.
- Maart 2025: tijdschrift 1 2025 gewijd aan het Wouwse dialect.
- Juni 2025: tijdschrift 2 2025 gewijd aan de Wouwse cafés.
- Juli/augustus: rondleidingen landgoed Wouwse Plantage.
- September: tijdschrift 3 van 2025.

Gaat de Vierschaer de komende jaren verder?

Na het overlijden van voorzitter André Dingemans zit de vereniging in de bestuurlijke problemen. Twee bestuursleden resteren op dit moment Toon Schijven, die eigenlijk secretaris is, maar er al jaren noodgedwongen het penningmeesterschap bij gedaan heeft en bestuurslid Bart Mariën.

Dat is natuurlijk geen basis om een vereniging draaiende te houden. Vandaar dat er begin volgend jaar een vergadering komt om te besluiten over de toekomst van De Vierschaer. Moet de vereniging opgeheven worden of gaan we verder, maar dan met meer bestuursleden!

Zeker is wel dat in 2025 nog minstens twee boekjes het licht zullen zien. Eén over het Wouwse dialect en een tweede over de Wouwse herbergen en cafés.

Maar de kring wil graag meer activiteiten op het programma zetten. Lezingen, wandelingen, een fietstocht, tentoonstellingen en noem maar op. Ook jongeren wil men betrekken en daarom zou het goed zijn om ook wat jonge mensen in het bestuur te hebben die weten wat hun leeftijdsgenoten willen.

Wie interesse heeft, maar graag meer wil weten over de werkzaamheden kan contact opnemen met Toon Schijven (secretaris@de-vierschaer-wouw.nl of 06 1101 1997) of Bart Mariën (bhajmarien@outlook.com).

Hellevoetsluis en Brielle waren een succes

Op zaterdag 7 september was de jaarlijkse excursie van De Vierschaer en traditiegetrouw vertrokken we om 8.30 uur met de bus bij de Kapel in Wouw. Helaas waren er zes afmeldingen en gingen we uiteindelijk met 47 personen richting het eiland Voorne-Putten in Zuid-Holland.

Rond 10.00 uur werden we verwelkomd op het Droogdok Jan Blanken in Hellevoetsluis. Tijdens de koffie en thee met een heerlijke appelflap, ook al bijna traditiegetrouw van onze eigen Jumbo in Wouw, kregen we uitleg over de geschiedenis van het droogdok door een gids.

Hellevoetsluis was eeuwenlang een marinehaven. Voor het onderhoud van die schepen ontwierp

Jan Blanken tussen 1798 en 1822 dit dok waarvoor hij wat kennis had opgedaan in Frankrijk. Nadat een schip in het dok werd gevaren en héél precies was vastgelegd, werd het dok afgesloten middels een zogenaamde schipdeur en werd het water met een stoommachine uit het dok gepompt. Zodoende kon de onderkant van het schip, de kiel, worden

schoongemaakt of gerepareerd. Voorheen werd een schip beurtelings op z'n zijkant gelegd dus deze werkwijze was veel effectiever.

Daarna gingen we zelf het dok bezoeken. Niet voor iedereen een gemakkelijke wandeling, dus sommigen bleven dan ook wijsselijk in het museum waar ook genoeg te zien was. In kleine groepen werden we door

een gids rondgeleid in het oudste stenen droogdok van Europa. Een hele onderneming via wankelende steile trappen en door de - soms lage - aquatunnels. De verplichte helm was niet voor niks; regelmatig hoorde je dat iemand uit de groep de 'helm' stootte en gelukkig niet het hoofd! Als afsluiting werd er nog een film getoond waar versneld te zien was hoe het hele gebeuren in zijn werk ging.

Nu was het tijd voor de lunch in restaurant Aquarius aan de andere kant van het oude centrum van Hellevoetsluis en prachtig gelegen aan het Haringvliet. Onze lunch stond in buffetvorm al klaar voor ons. Prima getimed!

mooie stadje. We werden opgesplitst in vier groepen en vertrokken vanaf de Grote Markt, waar vroeger mensen verbrand werden en waar nu een beeld staat van koningin Wilhelmina op ware grootte. Zowel de Grote Markt als Wilhelmina zijn beiden toch wel erg klein! De verovering van Brielle op 1 april 1572 bleek eigenlijk helemaal niet groots te zijn geweest. De watergeuzen hadden geluk dat er nagenoeg geen Spaanse soldaten aanwezig waren en dat de havenpoort open stond. Bij de hele expeditie is slechts één persoon om het leven gekomen, een watergeus namelijk Hans Onversaegt. En dat was niet eens tijdens een strijd maar tijdens een drinkpartij waarbij hij met z'n zatte kop in het water viel en verdronk. Ondanks dat kreeg hij toch een klein grafsteentje in de Sint Catharijnekerk. De Sint Catharijnekerk is wegens geldgebrek nooit helemaal afgebouwd. Volgens het ontwerp zou deze bijna eens zo groot moeten worden en de toren bijna eens zo hoog!

Vandaag was er een kunstmarkt in en rondom de kerk, opgeluisterd met een rustig orkest bij de ingang op het kerkplein. Zéér sfeervol! Verder in het stadje was, volgens onze gids, het mooiste plein van Brielle bij het gebouw van 'Asyl voor Oude en Gebrekkige Zeelieden' uit 1872; veertien hofjeswoningen

Den Briel

Daarna vertrokken we naar Brielle ofwel Den Briel; het stadje waar de Spaanse Alva in de Tachtigjarige oorlog op 1 april 1572 'z'n bril verloor'! Den Briel dus! Meer daarvan kwamen we te weten tijdens de rondwandeling in het

gegroepeerd in een L-vorm. Vlakbij was een gevelsteen uit 2020 gewijd aan de ruimtevaart, omdat Wubbo Ockels in Brielle heeft gewoond. Een van de vele, want in Brielle zijn ruim 60 gevelstenen te vinden.

Via de Rozemarijnstraat, een straat waar vroeger dames 'een 10-minutengesprek' -zoals iemand uit onze groep het mooi verwoordde - hadden met de zeelieden, kwamen we bij een andere bijzondere gevelsteen uit de 17de eeuw. Deze gaf het historisch belang van de visserij aan, omdat Brielle reeds eind 13de eeuw een overeenkomst had met de koning van Engeland dat recht gaf om hun haring te verkopen en de stad is daardoor rijk geworden.

Aan het eind van de middag hadden we nog tijd voor een drankje op een van de vele leuke terrassen en de bus vertrok om 16.30 uur richting Wouw waar we om 17.30 uur weer bij de Kapel arriveerden. Ook mede dankzij het prachtige weer was het een mooie, gezellige en geslaagde dag.

Annie Bovée (foto's Paul Snoeij)

Aanvulling op dialectwoordenboek welkom

Begin volgend jaar verschijnt het dialectwoordenboek met een omvang van 110 pagina's. Daarin vindt u in alfabetische volgorde enkele honderden woorden met zinnen in het dialect en uiteraard de vertaling naar het Nederlands.

Verder zijn er spreekwoorden en gezegdes opgenomen en om het geheel te verluchten zijn er schitterende tekeningen van de hand van Karel Schrooyen aan de tekst toegevoegd. André Dingemans, Wim Groffen, Adriëne Hermans, Karel Schooyen, Jan van Oers en René Hermans waren de mensen achter dit nieuwe product.

Als u het werkje volgend jaar in handen hebt, zullen u misschien woorden te binnen

schieten die niet opgenomen zijn. Dat is heel goed mogelijk, want er is een keuze gemaakt, maar in de toekomst zou het mooi zijn om het boekwerk aan te vullen en uit te breiden. Vandaar de vraag om woorden, spreekwoorden en andere dingen aan te leveren voor een boekje dat in de toekomst kan verschijnen en dat nog meer compleet is!

COLOFON

Nieuwsbrief van heemkundekring
De Vierschaer Wouw
ISSN-nummer: 1384-7902

Secretariaat:

Van Goghlaan 7, 4703 JA Roosendaal

Heemhuys:

Schutterij café-zalen Donkenhof,
Roosendaalsestraat 61, Wouw
(Alleen na afspraak te bezoeken)

E-mail: secretaris@de-vierschaer-wouw.nl
website: www.de-vierschaer-wouw.nl
website: www.kasteelvanwouw.nl

Redactieadres nieuwsbrief:

René Hermans
Tel. 0165 30 18 21 (06 5383 3198)
e-mail: martel6@hetnet.nl

Bidprentjes en genealogie:

Frank Schijven
Tel. 0165 30 35 72
e-mail: fjpschijven@gmail.com

Foto's:

Paul Snoeij, Adriëne Hermans en internet